

Proti reakciji.

Ali vemo, da z izgonom Karla Habs-
 burškega in papirnatu izjavo madžarske
 vlade ni odvrnjena nevarnost reakcije.
 Vemo tudi, da reakcija ni samo madžar-
 ski, marveč evropski problem. Vidimo
 borbo dveh mogočnih struj, ki tvorite
 sile našega časa: ena struja zastopa
 staro fevdalno-absolutistično naziranje o
 državi in pa cerkveno-politični program;
 druga zastopa novo, demokratično nazi-
 ranje o državi ter načela svobodnega
 razvoja duha in mišljenja. Mejniki med o-
 bema svetovoma je francoska revolucija
 na eni strani in svetovna vojna na drugi
 strani. Francoska revolucija je vzposta-
 vila svobodo posameznika in priborila
 prosti razvoj narodom in ljudskim mno-
 žicam. Začela se je doba najširše svobo-
 de. Pognala pa je razne izrastke, kakor
 brezobziren egoizem, oboroževanje, ka-
 pitalizem itd. Svetovna vojna je bila na-
 raven plod teh izrastkov na svobodnem
 dobju evropskega človeštva in radi tega
 sedaj najmo nastopa omejevanje široke
 individualne in narodne svobode. To o-
 mejevanje kažejo številne več ali manj
 temeljite socialne reforme v vseh ev-
 ropških državah in pa ustanovitve med-
 narodnih zvez, ki skušajo utesniti preši-
 rsko svobodo posameznih držav in jih
 kolikor je mogoče podrediti interesom
 celoga kontinenta oziroma sveta; n. pr.
 Zveza narodov i. dr. Stara že zdavnaj
 nemaganja reakcija, ki se je vzdrževala
 pod raznimi krinkami, zlasti v bivši av-
 stro-ogrski monarhiji, v caristični Rusiji
 in hohenzollernski Nemčiji, izkorišča kri-
 zo sodobne demokracije in se skuša s
 svojimi pogubnimi eksperimenti ujeti za
 tako rekoč silo.

Ce hočemo odvrniti nevarnost reakcije, moramo braniti, ščititi in izpopolnjevati demokratična načela. Prožeti nas mora zavest, da je sodobna demokracija v resnici sposobna za naloge, ki jih imamo pred seboj. Nekoč je bila demokratična misel zgolj vera posameznikov, ki so udirali za njo na barikadah. Danes je postala temelj narodov in držav. Velikansko število ljudi je padlo v svetovni vojni za svobodo in samoodločbo. Nam, ki smo preživeli to veliko borbo, nam, ki smo še učakali nastanka in vstajenja svetovnih narodnih držav, nalaga demokracija sveto dolžnost, da zanjo živimo in delamo. Naša stremjenja morajo biti pozitivna in mirovna. Mi hočemo kapital, mi smo ga dobili s svojo svobodo, vporabiti za kar najsijajnejšo stavbo lastne države, torej za skupno hišo človeštva! Demokratična misel, zmagovalka v veliki večini evropskih držav, je enaka v Jugoslaviji, kakor na Danskem, zato nas približuje nekakemu pobratimstvu med narodi. Če se ta ideja tolmači pravilno in uveljavi v vseh panogah, tedaj je to pobratimstvo mogoče ne le teoretično, marveč tudi v dejanskem življenju.

Mi moramo postaviti proti reakcijskim idejam preteklosti pogumno in samozavestno demokratično idejo sedanjosti z vsemi njenimi posledicami v politiki, v socialnem, kulturnem in gospodarskem življenju. Radi tega moramo napovedati oster boj reakciji na zunanji in na znotraj. Velika načela svobode in demokracije se morajo pokazati v vsem našem delovanju in mišljenju. Hočemo naš predel in delo na vseh koncih in krajih. Z zmago demokratične misli v političnem življenju ni dosežen naš cilj. Mi moramo svobodo in demokracijo uveljaviti tudi v kulturnem in socialnem življenju. Razmerje med družbo in posameznikom hočemo rešiti na podlagi zdravega razuma in jasnega tolmačenja demokratičnih načel. S svojimi političnimi organizacijami, s parlamentom, vlado in vsemi drugimi

Odstranitev Karla in Madžari.

DKU Budimpešta, 3. novembra.
(Madžarski brzojavni dopisni urad.) Dr-
žavnopravni odsek narodne skupščine je
sprejel zakonski osnutek o razstoličenju
kralja Karla IV. in habsburške hiše.

LDU Budimpešta, 3. nov. (MKU)
Na jutrišnji seji narodne skupščine bo kot prvi govoril grof Albert Apponyi. Nato bo poslanec Stefan Koszut predčel deklaraciji narodne skupščine, nakar bodo govorili govorniki posameznih strank. V imenu krščanskih socialistov bo govornik izrazil protest stranke proti vmešavanju zunanjih držav v notranje madžarske zadeve. Pri tem bo tudi naglašal, da so kralja Karla odvedli pod varstvom oboroženih angleških vojakov.

DKU Budimpešta, 3. nov. Na današnji seli narodne skupštine se je vršila med odmorom konferenca legitimističnih strank, katere so se udeležile kršćansko-socialne stranke, Friedrichova stranka, demokrati in več izven strank

stoječih poslancev. Sklenjeno je bilo, da bo na jutrišnji seji prebral grof Apponyi izjavo legitimistov in v posebnem govoru označil legitimistično stališče. Nato bo govorila Margareta Schlachta in po njenem govoru zapuste legitimisti dvorano. Ob istem času je aborovala stranka malih kmetov. Na tem zborovanju je sklenila na jutrišnji seji protestirati proti temu, da se inozemstvo vmešava v notranje zadeve Madžarske, sicer pa bo opozorila na to, da odstranitev pragmatične sankcije itak že stoji v njenem strankarskem programu.

Karel Habsburg na Madeiri.

DKU Pariz, 3 novembra (Havas.)
„Journal“ izve, da se pogajanja s Portu-
galsko glede pogojev za zaščititev
bivšega kralja Karla na Madeiri nada-
ljujejo in da se bo v najkrajšem ča-
su pokazal izid.

Benešev govor v budgetnem odboru.

Praga, 3. nov. (Českoslov. dopisni urad.) Na današnji seji budgetnega odbora je spregovoril ministrski predsednik dr. Beneš in ugotovil, da je mobilizacija uspela tako v vojaškem kot v političnem oziru. Vse narodnosti so storile svojo dolžnost v tako razveseljivi meri, da je država lahko popolnoma zadovoljna. Ministrski predsednik je obžaloval dogodke v Kraslicah in izjavil, da ima v rokah dokaze o popolnoma pravilnem vedenju čet in oblasti. Se-le potem, ko je prišla množica napadati, ko so v vojaštvo lučali kamenje, mu trgali orožje iz rok in ga suvali, ko so nekega

vojaka iztirgali, vrgli na tla in ga tako zlostavljali, da je obležal nezavesten — že-le po teh dogodkih je bilo moralo vojaštvo poseči po orožju. Glede zunanjega položaja je izjavil dr. Beneš, da se je zadnje dni dosegel sporazum med zavezniki in med antanto ter dejal, da bo vlada pri nadaljnjem razvoju dogodkov postopala v mirovnem smislu. Izredne mere ostanejo v veljavi samo še toliko časa, da bodo izpolnjeni naši pogoji in da bo situacija razčiščena. Vlada je sklenila, da teh izrednih odredb ne podaljša niti za en dan, kakor bo to neizogibno potrebno.

Promet preko meje in pogranične čete.

LDU Ljubljana, 4. nov. (Uradno). Da bi se državna meja uspešno branila in da se prepreči cveleče lihotapstvo in prihaanje državi nevarnih elementov čez mejo, je postavljena v vsaki državi na meji vojaška organizirana obrambna četa. Ta četa viši službo tako da ima ob vsej meji postavljenega stražarja in da patrolirajo oddelki čete od stražnice do stražnice. Na ta način prepreči četa vsak prestop meje na nedovoljenih mestih. Cela mora vsakega, kogar zaloti na meji, na mestu, kjer prihod ni dovoljen, ustaviti ali aretirati in izročiti pristojni policijski ali carinski oblasti. Kot javna straža ima pravico, da zahteva od vsakega, kogar zaloti ob meji, da se legitimira. Kot vojaška organizacija se mora ravnati po vojaških predpisih in mora v primeru odjankaškega odpora ali v primeru bega sumljivih oseb rabiti orožje. Ker občinstvo tega se ne vpošleva povzročiti in se s stražami celo prereka ter se jim upira, je prišlo do slučajev, v katerih je morala pogranična četa rabiti orožje. Da do takšnih primerov v bodoče ne pride, se opozarja prebivalstvo.

valstvo obmejnih krajev na nas'opno:

- 1.) Prehod meje je dovoljen samo na carinskih potih, to je tam, kjer je obmejna carinarnica ali njeni ekspanzirani organi in samo po dnevi, to je od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer.
- 2.) Prehod meje, seveda samo s pogoji, omenjenimi v prvi točki, je dovoljen samo z rednim potnim listom.
- 3.) Vsakdo, ki hoče čez mejo, se mora javiti na prehodni točki carinarnici ali obmejnemu policijskemu organu (obmejnemu komisarju ali orožniku), ki pregleda polne liste in priljago.
- 4.) Drugod ni dovoljen prehod čez mejo.

Povelju „Slota“ pogranične čete se je tam brez-pogojno pokoiti.

4.) Izjema določil pod 1.) in 2.) se nanašajo samo za dvoletnike, to je osebe, katerim meja preseče potesivo. Ti dobe posebne legitimacije ter smejo prekorachiti mejo na točki, ki je označena v legitimaciji. Te osebe naj se pri deljavo poveljniku onega odaka pogranične čete, v čigar oddelku je njihov prehod. — Ako se bo prebivalstvo ravnalo po teh določilih, je izkljucen vsak spopad s pogranično četo.

Nov načrt odredbe stanovanjskega vprašanja.

LDU Beograd, 3. novembra. Po-
slanec F. him Kurbegović je kot poro-
č valec 3. odseka zakonodajnega odbora
izdelal v splošnih obrisih načrt odredbe
stanovanjskega vprašanja, ki naj bi veljal
za vso državo. Ta načrt se bo obrav-
naval najprej v ministru tvu za sochno
politiko, nato pa se predloži minist-
skemu svetu v odobrenje.

Zaplemba madžarske kurirske pošte.

DKU Praga, 3. nov. (Českoslov. dopisni urad.) Včeraj so oblasti českoslov. republike zaplenile v Bratislavi knjižno pošto madžarske delegacije. Vla-

da je takoj storila potrebno, da se podobni dogodki ne bodo več ponavljali in zagotavlja madžersko vlado, da bo storjeno napsko takoj popravila.

Rusija in washingtonska konferenca.

DKU Moskva, 3. novembra. (Brez-
zično.) Ameriška vlada je obvela vlado
republike na Daljnem Vzhodu, da se
ruska vlada ne more udeležiti oficijelno
washingtonske konference, da pa lahko
od svoje nezadovoljnosti za toptvo, ki bi
ščitilo ruske interese na tej konferenci.

instrumenti javnega življenja, moramo ljudje novega časa pokazati, da je svobodna demokracija ne glede na državne meje — bližja realizaciji onega političnega, socialnega in kulturnega ideala, ki je plaval pred očmi zgodnjim oznanjevalcem človečanstva in svobode in čigar pot je bila izkopana s potoki človeške krvi in človeških solza. Problem demokracije je veliki svetovni problem, za našo državo živlensko vprašanje. Boj proti njeni nasprotnici — reakciji — pa pomeni neutrudno delo zat zaštito in izpopolnitev demokracije.

Ignotus.

Več javne kontrole pri agrarni reformi!

Govoril v debati o poročilu minist. a. Križmana na kongresu DS v Beogradu dr. Reisman.

Gospoda! Moji tovariši predgovorniki iz Slovenije, ki so se doslej oglasili na tem častnem zboru, so govorili v mihi nam srbohrvaščini, da s tem dokumentirajo svojo iskreno ljubav do bratov na jugu tudi v praksi. Jaz pa hočem govoriti slovensko in hočem pokazati, da lahko na naših zborovanjih v Beogradu govorimo tudi slovensko, a bo vseeno vsakdo razumel, če tudi je prišel morda iz najskerajnejše točke naše države. (Takoj je! Burno odobravanje.) Naše zborovanje se je iz prvotno zamišljenega enega dneva razširilo v dvodnevno zborovanje, ker govorniki debatanti niso ubogali predsednika, da izrazijo svoje misli v 10 minutah. Jaz hočem ob 12. uri dvogodnjega zborovanja dokazati, da lahko govornik tudi v desetih minutah izrazi svoje misli. Priglasil sem se k referatu o agrarni reformi ter smatram ta postulat naše stranke poleg ujedinitvenja za najidealnejši in tudi najvažnejši problem naše države. Agrarno reformo moramo izvesti, kakor smo jo prvotno zamišlili. V to pa nam je treba poleg drugega tudi

javne kontrole,

Predgovorniki so ponovno naglašali pogubno škodo birokratizma v državi, ki se šele ustvarja. Imeli so prav, najprej pa moramo to neokretno leseno kolo vreči iz uradov, ki jim je poverjena izvedba agrarne reforme. Kajti to bomo mogli dovršiti v zadovoljstvo in korist naroda le tedaj, če jo bodo imeli v rokah uradniki, ki bodo vedno v najočjem stiku z ljudstvom, ki bodo ne sanjo slušali, ampak tudi iskali nasvete ljudstva ter tudi sami našli vedno nove iniciativne predloge, s katerimi bomo lahko vršili sklenjene zakone in naredbe in sklepali nove. Zato pa je treba, da javnost ve, kaj in kako se dela v teh uradih, zlasti tudi komu in kako delimo zemljo, da že s tem onemogočimo kakršnokoli korupcijo ter obenem dosežemo popolno zaupanje ljudstva za to veliko gospodarsko reformo. Ministrstvo za agrarno reformo bi torej moralo s pomočjo svojih poduradov izdajati poseben list, v katerem bi se objavljali zakoni in vsi predpisi, tičeči se agrarne reforme, v njem pa bi tudi strokovnjaki objavljali svoje študije v svrhu spopolnitve teh važnih in gotovo zelo težkih problemov. V tem listu bi ime li vedno jasno sliko celega stanja izvajanja agrarne reforme v državi. Čehi že drugo leto izdajajo tak list pod naslovom »Pozemkova reforma«, v katerem sem pred kratkim zasledil zelo informativno poročilo o izvajanju agrarne reforme pri nas v Vojvodini, česar še doslej v nobenem našem listu nisem izsledil, čeprav sem se za to še posebej zanimal. Tulci so torej boljše poučeni o našem delu, kot mi, gotovo po krivdi številnega birokratizma, ki vlada po uradih naših poverjenikov agrarne reforme.

V Sloveniji sicer vprašanje agrarne reforme ni tako aktualno, kot pri nas tukaj na jugu, ker obstojajo naša veleposestva večinoma iz šum, ki jih država ne misli razdeliti. Pa tudi tu bi se lahko veliko storilo v prid javnosti, n. pr. cenena preskrba drv za ubožne sloje, uradništvo, javne korporacije itd. Na to sem že javno opozarjal, ukrenili pa do danes še niso ničesar; zgodilo se je, da je tak veleposestniški grof z 10.000 hektarjev gozda pred sodnijo tožil kmeta, ker si je ob njegovem gozdu popravljal na meji svojo cesto. In kmet niti ni vedel, da je posestvo gospoda grofa pod državnim nadzorstvom, ker baš urad agrarne reforme vključuje dobi tri let še ni prav ničesar ukrenil na veleposestvu v korist ljudstva. Pač pa se na teh veleposestvih ustanavljajo razne industrije, da bi se na ta način posestvo odtegnilo razdelitvi, oziroma sploh ne padlo pod agrarno reformo. V uradih agrarne reforme morajo torej odločiti le takšni moške, ki bodo v svojih pisarnah sprejemali z enako u ljudnostjo našega kmeta in delavca, kot barona in grofa.

Važnejše pa je za nas vprašanje agrarne reforme v Prekmurju, katero je bilo tisočletje pod madžarsko vlado in smo je še-le po prevratu s težavo pridobili. Tam bivajo izredno marljivi in skromni perkmurški Slovenci, a oni so večinoma le delavci in majhni kmetiči, kojim skromni koščki zemlje ne donajajo niti dovolj živeža, še manje dohodkov za kritje ostalih življenjskih potrebščin. Zemljo z ogromnimi kompleksi njiv, travnikov in šum posedujejo madžarski grofje. Ljudstvo je prvotno res navdušeno pozdravilo pohod jugoslovenskih čet v Prekmurje, ker je ravno pričakovalo dobrot in takorekoč svoj spas od izvedbe agrarne reforme, ker je tudi že tjakaj prodrla zgodovinska in pa tudi odgovornosti polna obljuba našega vladarja: »Zemlja naj sliši le onemu, ki jo obdeluje«. Od tega časa so pretekla skoraj tri leta, torej gotovo zadosti dolga doba, v kateri bi lahko uradi naše agrarne reforme na podlagi doslej izdanih zakonov vsaj deloma izpolnili nade tamošnjega bornega ljudstva in s tem tudi izvršili svojo veliko državno misijo, katero so imeli tam izvesti. Pa mesto tega — smo v svoje veliko presenečenje doživeli v tem Prekmurju, katero smo hoteli kot bolno dete greti na svojih prsih, resno pobuno. Tamošnji uradi so nam poslali v Maribor celo vrsto tzv. »upornikov«, katere so gotovo zapeljali madžarski plačani zakrknjenci in agenti, a dognalo se je, da smo jim dali najboljšo orožje v roke ravno mi s svojim nesrečnim birokratizmom, ki vlada v ljubljanskem poverjeništvu agrarne reforme, kateri je v Prekmurju na cel črti odrekel. To sem poleg ponovnih poročil v časopisu izvedel tudi na najkompetentnejšem mestu, to je na sodniji, kjer zaslišujejo razne odgovorne in zapeljane pobunjenke.

Mi smo šli v Sloveniji v volilni boj pod praporom agrarne reforme, čeprav naša javnost ne vidi neposredne blagodati te ogromne povojne gospodarske reforme. Povdarjali pa smo vseeno njen pomen, ker smatramo za potrebno, da se ljudstvo politično v celi državi tako dvi-

gne, da se bo borilo z isto odločnostjo za težnje svojih sobratov v drugih delih države, kot za svoje, če uvidi njih eminentno važnost za državo. In to je baš agrarna reforma. Zato pa ona ne sme zastati na mrtvi točki in morajo njeni izvrševalci tem točneje informirati javnost, če in kaj sploh delajo. Uradnik sam nikdar ne more tvorno delovati, ker ima v to pred vsem že preveč administrativnega, oziroma skoro manualnega dela, zato pa mora črpati iz vedno iniciativne javnosti, iz ljudstva, iz življenja.

Torej proč z birokratizmom pa: več javne kontrole!

Notranja in zunanja politika.

* **Kraljev povratek.** Vest, da se je naš kralj Aleksander vrnil v Beograd, je vzbudila širom države odkritosrčno veselje. Gotovo ljudje pri nas so skušali zlorabiti kraljevo bolezen in odsotnost in so širili skrivaj razne tajinstvene vesti, ki so vzbujale v množicah neugodno razpoloženje. Danes je naš priljubljeni vladar zdrav in čil v naši sredi. Jutri bo položil prisego na ustavo. To je formalno važen čin, s katerim se dovršuje ustavno delo. Kraljeva zaprisega bo izvršena brez posebnih svečanosti, ker tako zahteva pieteteta do velikega očeta Osvoboditelja. — Kralj Aleksander ostane v Beogradu. Njegovo zdravstveno stanje se je popolnoma popravilo. Značilno je, da je ob istih dneh, ko se je vračal jugoslovanski kralj v vsej tišini in skromnosti v svojo državo, odhajal mimo Beograda izgnani habsburški kralj, preziran in osramočen, zastražen od svojih nekdanjih sovražnikov... Bilo je to okrog 28. oktobra, ko se je navršilo tretje leto njegovega poloma in tretje leto naše svobode.

* **Za znižanje števila ministrstev.** V zakonodajnem odboru so radikali započeli akcijo, da se zniža število ministrstev. V seji tega odbora dne 2. novembra je predlagal dr. Laza Marković, naj bi se odpravilo ministrstvo za socialno politiko in bi se dali posli tega ministrstva kakemu drugemu ministrstvu. Tudi nekateri drugi poslanci so se zavzeli za ta predlog. Minister dr. Kučukovec je v svojem odgovoru naglašal potrebo socialnega ministrstva z ozirom na važna vprašanja, ki so ravno sedaj na dnevnem redu. Na to se je razprava o tem vprašanju odgodila. — So pri nas ljudje, za katere ne obstojajo današnji veliki socialni pokreti, ki zahtevajo, da jim država posveti vso pozornost. Ali mislijo, da je najbolje, če sprejememo nojevo pamet in zarijemo glavo v pesek, upajoč, da nas na ta način ne zadenejo težavne in nad vse odgovorne naloge socialne zakonodaje?

* **Razkol v Radičevi stranki.** Že delj časa se pojavljajo v Radičevi seljaški republikanski stranki znamenja razkola. — Obstojate dve struji: ena je čisto politična, ki ima pred očmi republiko in čisto hrvatsko ter se poslužuje najgrše demagogije, samo da preslepi kmetske mase; druga, treznejša struja, je manj politična, zastopa pa agrarno-socialni program nekako po vzoru Stambulijskega. Radič je dosedaj spretno laviral med obema strujama in vzdržal v stranki disciplino. Zad-

nji dogodki kažejo, da se je pojavilo nezadovoljstvo tako med kmetskimi masami kakor med redkimi intelektualci, ki prisegajo na Radičev program. Izraz tega nezadovoljstva je disidentstvo poslancev Radičeve stranke drja Karla Häuslerja, k je te dni položil svoj mandat in izstopil iz stranke. Häusler je na zadnji konferenci zastopal mišljenje, naj Radičevci opuste abstinenco. Pričakovati je, da bodo Häuslerju sledili tudi drugi treznejši Radičevci, ki so se naveličali politične demagogije in bi radi pristopili k agrarno-socialnim reformam.

* **Za pomoč Avstriji.** Avstrijski poslanik v Londonu, Frankenstein, se je pred odhodom angleške delegacije za washingtonsko konferenco razgovarjal z njenim predsednikom Balfourjem. Razgovor se je tikal položaja v Avstriji, zlasti pa takojšnje kreditne pomoči. Poslaniku je Balfour zagotovil, da bo posredoval v Washingtonu za čimprejšnjo rešitev tega vprašanja.

* **Problem mednarodne razorožitve.** V francoskem senatu je imel ministrski predsednik Briand veliki govor, v katerem je dejal med drugim, da Francija še vedno ni izven vojne nevarnosti, zato mora biti na straži. Na washingtonski konferenci bo Francija podpisala vsako pogodbo, s katero se bo omejilo mednarodno oboroževanje. Pred vsem pa bo Francija mislila na sebe, sicer bi bil zopet ogrožen ves svet. Ko je nastala vojna, je Francija združila vso svojo moč za obrambo svojih mej. Zaupala je obljubi svojih zaveznikov, da ji pomorete Anglija in Amerika. Zaupala je, in vsled tega zaupanja postopala preveč obzirno, tako, da nima danes niti sigurnih meja, niti ali-ančne pogodbe. Zavezniki ne bodo mogli tajiti, da je izgubila iluzije in da bo — če treba — posegla po orožju, ki ji zagotovi sigurnost in mir.

* **Rešilna bilka italijanskega gospodarstva.** Giolitti se je v nekem svojem govoru dotaknil finančne situacije Italije in jo označil za izredno težavno. Izjavil je, da bo treba novih velikih davkov, da se od strani nevarnost državnega bankrota v Italiji. Nemogoče je, da bi se lahko država vsako leto zadolžila za 6 milijard.

* **Zanimivi komunisti.** Iz Lvova poročajo, da je tamošnja policija izvedla hišno preiskavo v stanovanjih nekaterih komunistov Lvovskega grško-katoliškega kapitela, ki so se zbirali k tajnim sejam v stranskih prostorih katedrale sv. Jurija. Preiskava je odkrila pri teh častitih gospodih številne komunistične brošure in letake.

* **Značaj portugalske revolucije.** Nova portugalska vlada odločno dementira vesti, razširjene v inozemskem tisku, da bi imela portugalska revolucija boljševiški značaj. Revolucijo so vpriporili ljudje, ki so živo zainteresirani na socialnem redu. Poročilo, da je bilo ubitih mnogo ministrov in drugih osebnosti, da so banke in konzulati zastraženi z vojaštvom in da predsednik republike ne mara podpisati novega kabineta, so izmišljene.

* **Francoski socialisti proti komunizmu.** Na nedeljski seji komunističnega kongresa je govoril Longuet o mednarodni politiki socialne demokracije. Iz-

jvil se je proti komunizmu in apeliral na jedinstvo vseh socialistov in za skupni nastop v prid proletarcem. Tudi alžirski delegat Grumbach je očital moskovskemu komunizmu, da ga v inozemstvu vzdržuje samo še korupcija. Grumbach je skušal iz besed voditeljev ruske revolucije dokazati bankrot komunizma.

* **Ruski list v Beogradu.** S prvim tem mesecem je pričel izhajati v Beogradu velik politični ruski tednik »Vozraždjenje« (Preporod), katerega urejmeta O. Kojnin in N. E. Jegorov.

* **Pomoč francoskim učenjakom.** Na povbudo člankov, ki so v »Petit Parisien« očrtali bedo francoskih učenjakov, je sklenilo 150 poslancev pariškega parlamenta zahtevati od vlade, da vnese proračun za l. 1922. primerno svoto, ki se bo porabila za podporo francoskim učenjakom, da bodo mogli mirno delati, da bi se jim bilo treba bati za vsakdanj kruh. Pri nas stradajo pred vsem naši umetniki, toda nihče si ne zmisli, da bi se pobrigal za to, da bi tudi naša država na podoben način poskrbela zanje.

* **Nevarna vstaja v Indiji.** Pretečen teden je skušal lord Curzon v zborniku lordov onemogočiti debato o položaju v Indiji. Kljub temu je lord Sydenham otvoril diskusijo in izjavil, da se je situacija v Indiji zelo poslabšala. Kritiziral je vlado, ker se ji ni posrečilo vzdržati red in zakonitost in ker ne ve krotiti ljudske mrznje, ki je vsak dan večja. Lord Chmelsford, bivši indijski podkralj, je dejal, da je stvar Indije svetovno vprašanje. Barvane rase se dvigajo in vedno bolj približujejo za borbo proti beli rasi. Prej je Anglija vladala v Indiji vsled premoči britanske rase. Proti tej premoči se je sedaj započela odločna borba, kateri se Anglija ne more izogniti.

Zanimivosti.

Najbogatejše mesto na svetu. — Krimin osвета v Neaplju. — Ameriški banditi.

Celokupna zasebna in nepremična vrednost premoženja mesta New Yorka iznaša po davčni cenitvi 10.614.000.000 dolarjev. Če spremenimo to svoto po sedanjem kurzu (1 dolar 288 K) v jugoslovenske krone, bi dobili 3.056.832.000.000 kron. Da moremo pojmiti veličino te svote, navedemo tu par primerov. Naš budžetni izdatek znaša letne 4 milijarde. Če bi imela naša država zgoraj navedeno svoto kron, bi naši ministri lahko gospodarili 764 let, ne da bi bilo v teh letih komu treba plačati kakršnekoli davke. Če bi hoteli to svoto pretvoriti v 100 dinarske novčance, bi jih lahko položili 18krat in pol eno poleg druge okoli zemlje. Če bi hoteli razdeliti ta denar med prebivalstvo zemlje, dobil bi vsak človek 2000 K, če bi se razdelil samo med Evropejce, potem bi dobil vsak človek v Evropi 8000 kron, a samo v Sloveniji, dobil bi vsak prebivalec Slovenije 4 in pol milijona K, tako bi bilo v Sloveniji milijon večkratnih milijonerjev. Če bi te 100 din. novčanice razmetavali iz zrakoplovov, pograbi bi z njimi lahko vsa mesta, tako, da bi ljudje lahko hodili po njih. Toda — če bi se to zgodilo, bi bili naši dinarji še manj vredni, kakor ruski rublji, zato je boljše,

kov ne more prodati posestva, preko Vanje ne more; Jelena ljubi Ostrova in se mu vrže celo za trenotek v objem, ali gozdno hišico, kjer bi se združila v veliki ljubezni, mu ne sledi, strga se mu iz objeta, da se kot zvesta soproga vrne s profesorjem v vele mesto; Ostrovo ljubezensko hrepenenje ostane tako neutešeno in ostane mu še nadalje le fantom — fantaziranje o gozdovih, ki jih bo on obvaroval pred sekirjo; Sonja, ki ljubi Ostrova, je bila v veliki sreči vdrhtela za trenotke zavesti svoje ljubezni do Ostrova — doživela je veliko razočaranje in zopet bo kakor prošla leta sedela ob večerih za pisalno mizo in stričkom Vanjo pregledovala in urejevala gospodarske knjige.

Profesor Srebrjakov in njegova žena, ki sta bila s svojim prihodom in bivanjem vzvalovila to pusto življenje na deželi, odpotujeta in vsem ostane — razočaranje, puščoba in uteha v delu, a v delu brez haska za njih pravo notranje življenje.

Krčevito, goreče in strastno prepričani krik svoje bolesne duše z lepo lažjo in vseeno trpeti, to jim ostane...

Striček Vanja.

Čehov je ruski pisatelj iz devetnajstega stoletja in sicer v letih, ki so imela za sabo v ravno minoli poeziji boj za pravice onih, ki so ječali v materialnem in duševnem robstvu. Borba je bila brezuspešna in beseda, ki je imela v petdesetih, šestdesetih in sedemdesetih letih še nekoliko pravice, se je morala skrivati. Kajti nihilizem je bil nehal govoriti samo z besedo in se je jel posluževati dejanj. Vrstili so se atentati in njih glavna žrtev je bil Aleksander II. Novi car je bil energičen mož in v literaturi si je morala hodeč noč poiskati drugih potov.

Pesimizem se je zagrizel vanjo. Zopet so vstali pesniki, ki so obupavali nad vsem — hamletske narave.

Največji med njimi je bil Čehov. Najbolj ruski med njimi in sicer tako intenzivno ruski, da je postal občečloveški. Kajti v svojem najnotranjše bistvu je človek enak človeku, narod narodu. Čisto tako kakor naliči življenje v tako izrecno norveških Ibsenovih dramah onemu v vseh velikomestnih predmestjih ce-

lotne Evrope. tako so te tako izrazito ruske drame del življenja v vseh veleposestnih gradiščih Evrope, pravi Shaw.

Čehov kakor Gorki nam ne slikata v toliko narodnega in stanovskega človeka, kolikor intelektualnega. Dolgočasje in obupanje, to je najpoglavitejša in v bistvu edina čustvena nota Čehovih junakov, ki ne žive, temveč le životarijo.

V takšno dolgočasje in leno životarenje svojih ljudi nas povede Čehov takoj s prvimi prizori svojega Strička Vanje. Seveda tudi to dolgočasje ni brez latentnih sil, ki se pa izprožijo le redkokdaj. Nevhlja sledi le mučni sopari. A te nevihte Čehovega sveta so za njegove ljudi brez haska. Življenje se jim razburka za nekaj trenotkov, a jih ne vrže na drugi prod, valovi so jih pač ponesli tja proti drugi obali, a izvrgli so jih zopet na prejšnjo. In staro življenje, polno dolgočasnja, obupanja in brezplodnega dela — životarenje se prične. Vse svoje življenje je žrtvoval Vanja učenjaški slavi svojega svaka Srebrjakovega. Trudil se je zanj, gospodaril na posestvu njegove hčerke Sonje, da mu omogoči brezskrbno življenje in mu lajša

njegovo znanstveno pot. Sonja mu je zvesto pomagala. »Nisva jedla zastoni tvoje kruha, oče!« In zakaj vse to, zakaj je žrtvoval svoje želje po življenju, ki bi ga bilo poneslo tja, kamor bi se mogel opetiti s svojimi talenti? Za oni dan, ko končno ta stari vpokojeni profesor, ki ni pomenil znanosti nič, pride z novico, da misli posestvo prodati. Vse svoje življenje je Vanja zapravil za prazen nič. In zdaj naj se odpove domu, ki je mogel životariti in se vzdržati na trdnih nogah le zato, ker ga je prežal on s svojo živo mučeniško krvjo? Nel! To ga požene v obup. Zblaznel bi. Za revolver zgrabi, da bi ubil ubijalca svoje življenjske sreče. Ali to je že usoda teh v brezplodnost zakletih, da tudi smrt odmaže z glavo, ko jo kličejo na pomoč. Ne zadene. A da bi bilo najti vsaj njegovo ljubeče srce utehle. Jelena Andrejevna, profesorjeva soproga, ljubi drugega — Ostrova, zdravnika.

Tudi Srebrjakov, Jelena in Ostrov in Sonja, vsak izmed njih doživi vihar v svoji duši, vihar, ki jih za ure dvigne iz dolgočasnja in životarenja, a gre za njih živlensko pot brez haska mimo. Srebrja-

da obdrži Newyork še nadalje svoj de-
nar.

Neapeljska policija je morala te dni a-
restirati vse člane dveh družin, okrog 40
ljudi. To je bil edini način, na katerega
se je zamoglo napraviti konec nekemu
prepirlu, ki traja med tema dvema rod-
binama že preko 6 let in ki je zahteva-
la v tem času že več žrtev. Leta 1915.
je namreč neki član rodbine Lucio, oklo-
tutal nekega člana rodbine Florillo, vsled
česar je ta rodbina smatrala, da se zamo-
re oprati ta razžalitev edino s krvjo. Od
tedaj so se člani teh dveh rodbin napadali
in nasramovali, kjerkoli so se srečali, pri
tem pa so prišli do uporabe tudi noži in
samokresli, tako, da sta med tem časom
prišla ob življenje dva človeka, ranjenih
pa je bilo več. Policija je sedaj pri are-
taciji pustila na svobodi samo neko mla-
denko rodbine Lucio ter nekega mladeni-
ka rodbine Florillo v nadi, da bo prišlo
med tema dvema do zblizanja, ki bi po-
nem blagodejno nplivalo na spravo obeh
družin.

Ameriški banditi se poslužujejo vseh
sredstev, samo da pridejo do denarja ter
napadajo pasante po najbolj obljubljenih
ulicah, kar ob belem dnevu. Tako so
prišli te dni na vogal 7 avenue in 111
ulice v Newyorku, ob belem dnevu. V
avtomobilu ter navajali na pasante. Pri
tem je nastala prava bitka, pri kateri so
obležale 4 osebe mrtve, 7 pa ranjenih.
Banditi bi bili tudi pobegnili, ker so vo-
zili kar v ljudi in policaje, toda imeli so
svojo, da je njihov avtomobil zadel ob
druga avtomobila, ki sta privozila iz
nasprotni strani. V Ameriki je že prišel
čas, ko bo moral vsak človek hoditi ob
belem dnevu po ulicah s samokresom v
roki, če bo hotel biti dovolj zavarovan
pred vsakim slučajem. Hvala bogu, da so
pri nas taki dogodki le še redki.

Dnevna kronika.

— Zapisega kralja Aleksandra na u-
stavu. Po sklepu kronskega sveta prise-
že kralj Aleksander na ustavo jutri v so-
boto ob 10. uri dopoldne pred narodno
akropoli. Vsled žalovanja po pokojnem
kralju Petru, se ne bo vršila zapisega
na svečan način. Kralju bo napravila od-
lebonaka do parlamenta špalir le beograjs-
ka garnizija.

— Nemško glasilo radikalcev 3. tm.
je izšla v Kočevju 1. številka v nemškem
jeziku tiskanega lista „Radikal“. Okrajni
odbor radikalne stranke v Kočevju pavi-
v svojem proglasu: „Stopamo v javnost
z idejo o jed nstvu Slovencev in Nemcev
v gospodarskih in političnih vprašanjih
dnevnega življenja in javnih potreb na
temelju programa radikalne stranke.“ V
nadaljnjih člankih razvija list radikalni
program in mni, da je program te
stranke najpriljavnejši za nemško manj-
ščino v naši državi... Nudi se nam
torej res zanimiva slika: še nedavno za-
hlevi sovražniki Srbov se bodo vojsko-
vali za svoje pravo in pravico v vrstah
nemške radikalne stranke!... Zanimi
nas: Kako in kako dolgo!

— Vpoklic letnikov 1896, 1897,
1898 in 1899 na šesttedensko orožno
vajo. Komandant dravske divizije ob-
lasti je s svojo naredbo Pov. D. br. 8.681
dne 1. tm. odredil, da se pozovejo na
šesttedensko orožno vajo vsi oni letniki
rojeni v letih 1896 — 1899. ki so sužli
bodisi v naši ali avstroogrski vojski ter
se sedaj nahajajo v civilu. Letnika 1899
in 1898 se morata zglediti dne 6. tm.,
letnika 1897 in 1896 pa 8. tm. pri ljub-
lanskem vojnem okrožju, vsakokrat ob
8. uri zjutraj. Vpoklic konj in voz bo
sledeč. Oproščeni so železnice, rudarji,
mogosi, učitelji in profesorji, redarji,
uradniki generalne direkcije, finančnih
uradnikov in Narodne banke, pošt in biz-
nisni uslužbenici, rekruti-dijaki ter oni ki
so bili za stalno ali začasno spoznani
za nesposobne.

— Cene letošnjega vina. Letošnje vi-
no je po kvaliteti zelo dobro, zato so tudi
cene precej visoke. Pod 20 K liter se vi-
na sploh ne dobi, največ se prodaja po
22 do 25 K liter, sortirano pa tudi po 25
do 30 K liter, seveda pri vinorejcih in na
debelo, dočim je v gostilnah mnogo dra-
žje.

— Premestitev. Iz celjske na ptujsko
gimnazijo je premeščen g. Rudolf Jakhel,

akademični slikar in strokovni učitelj ri-
sanja.

— Na javni dražbi se prodaja dne 12. t.
m. v Celju na Okopni, hiša št. 3., last
celjske mestne občine.

— Radi beračenja in potepuštva
je bil aretiran v Celju Andrej Zorin,
doma iz Sladke gore.

— Aretiran je bil v Celju Dragotin
Marget, ekspediter tvrdke Pella, ker je
v pijanosti razgrajal in raztalil strazo.

— Vojake so izživali v Celju pi-
jani Ograjšek ter brata Anton in Josip
Gajšek. Prišlo j pri tem do pretepa,
pri katerem je Ograjšek težko ranil ne-
kega vojaka na glavi. Ogajška so are-
trali, brata Gajška pa sta pobegnili.

— Iz Celjske bolnice je pobegnili spol-
no bolni 26 let stari Ivan Veber, doma iz
Marije Reke, poprej pa še ukradel bolni-
ku Teržanu obleko.

— Najdeno truplo utopljenca. Sedem-
letni pastir Anton Gobec je našel v poto-
ku blizu Mestinja, okoli 50 let starega,
neznane moškega, ki se je že več časa
klatil po tamkajšnji okolici ter je bil naj-
brže umobolen. Pokopali so ga na tam-
kajšnjem pokopališču.

— Smrtna nesreča. V Oslošici pri Žu-
smu je pri premikanju nekega bruna po-
nesrečil 13 let stari Janez Grobin. Bruno
mu je zdrobilo prsa, tako da je obležal
mrtve.

Mariborske vesti.

Maribor, 4. novembra 1921.

m Himen. Včeraj sta se poročila v
magdalenski cerkvi železniški uradnik
g. Gustav Živko ter gos odica M.
Parova.

m Novoimenovani vodja maribor-
skega policijskega komisarijata gosp.
nadsvetnik Kerševan je včeraj pre-
vzel od g. svetnika dr. Senekovića svoje
posle. Ob tej priliki je sprejel vse usluž-
benice komisarijata ter napravil nanje
poseben nagovor.

m V Rušah je umrl tamkajšnji žup-
nik g. Matija Vurcer.

m Odkritje nagrobnega spomenika
g. nadkomisarija finančne straze Martinu
Vohu se je vršilo v nedeljo 30. oktobra
dopoldne na mestnem pokopališču v
Pobrežju s pripravo a prirčno sveča-
nostjo ob lepi udeležbi stanovskih tova-
rišev, prijateljev in znancev pokojnega.
Gospod višji finančni svetnik in finančni
okrajni ravnatelj dr. Josip Povalec je
imel primeren nagovor gojenke zavoda
šolskih sester v Mariboru in pevsko
društvo „Ohmejni zvon“ iz St. Lija v
Slov. gorah — večinoma poduradniki
fin. kontrole — pa zapeli ginitivne žalo-
stinke. Vsem tu imenovanim, posebno
pa še blagim darovalcem prispevkov za
nagrobni spomenik, ki so na tak lep
način proslavili spomin tega blagega
človeka in izvrstnega uradnika, se iskre-
no zahvaljuje odbor za postavitve spo-
menika.

m Elektrifikacija mestne klavnice.
Pred nekaj dnevi smo pisali v našem
listu poročilo p d gorenjem na-lovom,
kdaj pa doznavamo o tem sledeče po-
drobno-ti: Motorja, ki sta bila potrebna
za elektrifikacijo ni naročil g. inž. Toplak.
temveč takrat provizorično pri mestnem
električnem podjetju zapošlen inž. pl.
Krepach sporazumno s Tomakovim pred-
nikom inž. Gostišo. Naročilo se je iz-
vršilo 15. decembra 1920 pri neki ber-
ni-ki tvrdki. Inž. Toplak pa je prevzel
napravo že v takem stadij komaj dne
15. januarja 1921; to-ej ni mogel imeti
nobenege upla a na n-ročilo. Naročeno
motorja sta dospela s preč isto zapo-
znavitvijo dne 13. julia tl. v Maribor, na-
kar se je kazalo, da je manjši motor
n-rabn, kar pa nsta kriva omenjena
g spoda, ker se samo radi provzeto
motorjev nsta mogla podati v Belin
Da se drže garancijski pogoji, je gospod
inž. Toplak stonil v zvezo z berluski-
firno, ki je putem odgovorila 23. oktobra
tl. da pokvarjeni m-t-r p prav na lastno
stroške, a i pa ga zamenja z novm. Da
se pa obrat čimprej omogoči, je g. inž.
Toplak svetoval, kar se kupi drugi motor
ni tvrdki Saka, ki pa je tudi nemškega
z ora, ker prejema svoje motorje istu-
tako iz Nemčije ter ima celo nastav-
ljenega nekoga go-poda iz Nemčije kol
zastopnika dobaviteljev.

m Prestavljen je na lastno prošnjo
g. Ciril Hučvar, učitelj v Studencih in
sicer v Mar-ko Sonoto. G Hučvar je
bil ustanovitelj „Sokola“ v Studencih in
njegov organizator. Po njegovi zaslugi
se je studenski „Sokol“ pospel na znatno
višino. „Sokol“ se poslovi od svojega
vrle a brata na „Martinovem večeru“,
ki ga priredi v soboto na večer v last-
nem domu v Studencih. Prijatelji in
znanci brata Hučvarja dobrodošli!

m Obsodba na podlagi obznane.
Na podlagi obznane je marenberško
okrajno glavarstvo obsodilo komunista
Toneta Gmajnerja, bivšega urednika
„Vulstissime“, na 3 mesece zapora,
ker je hotel svojčas vtihoapiti iz Av-
strije v Jugoslavijo komunistične letake.
Gmajner je prijavil vzklic.

m Draga jabolka. Ker jabolka letos pri-
nas niso obrodila, so tudi tem primerno
draga ter se prodajajo na našem trgu po
14 K za kg.

m Češko zelje v Mariboru. V Maribor
je prispelo te dni 6 vagonov češkega
glavnatega zelja. Zelje stane 8 K kg.

m V »Jugoslaviji« premleva njen ma-
riborski dopisnik v današnji številki zopet
zadevo uradniškega plesa članov uradni-
ške obednice. Ne bomo odgovarjali na
njegovo obregovanje na naš list, ker se
nam ne zdi umestno mazati se s tem za-
kotnim dopisunom, ki očitno nima ta-
lenta za kaj bolj pametnega nego za stre-
ljanje kozlov, pribiti pa hočemo glede na
prireditve članov uradniške menze sle-
deče: »Kje in kako delajo člani menze re-
klamo za svojo prireditve, pa magari »cir-
kuško«, je popolnoma njihova stvar, ker
imajo za to pravico, kakor vsak drug dr-
žavljan. Kar se tiče odbornikov, »ki bi ra-
di oddali svoje hčere«, bodi omenjeno, da
ima samo eden hčer, ki pa je stara komaj
6 let in ima torej še dovolj izgleda na mo-
žtev. Kar se tiče »stradanja« uradnikov,
bi marsikdo gotovo že bolj stradal če bi
ne bilo uradniške menze. Kar se pa tiče
uvajanja plesov, naj se g. dopisun spomni,
da je ravno njegova Nesese priredila
lansko leto dva plesa. Če pa hoče g. ve-
deti, kdo dela reklamo in kdo prireja ve-
selico, naj si prečita ob uradnih urah v
menzi vso stotino imen članov. Mislimo
da mu bo podpis te stotine zadostoval.

m Uradne ure pri okrožnem sodišču.
Od 1. t. m. so uvedene pri našem okro-
žnem sodišču nove uradne ure in sicer od
8. do 15. ure in to radi tega, ker nima o-
krožno sodišče električne luči.

m Avstrijskim državljanom! Avstrijsko
zastopstvo v Ljubljani opozarja vse av-
strijske državljane v Sloveniji, da si mo-
rajo do 5. decembra nabaviti predpisane
potne liste.

m Zveza jugoslovanskih železni-
čar ev podružja ca Maribor (Uradniš-
i odsek) vabi vse narodno čuteče tovariše
železniške uradnike brez ozira na pri-
nadnost k raznim stanovskim organiza-
cijam na društveni sestanek, ki se vrši
v nedeljo 6. decembra tl. ob 10. uri v
mali dvorani Narodnega doma v Mari-
boru. Dnevni red: 1. Sedanji
polažaj narodnega železničarstva v ob-
mejnem Mariboru; 2. Uradniško vpra-
šanje in nova službena pragmatika.

m Nesreča pri igranju. Včeraj popol-
je pri igranju neki deček devetletnemu u-
čencu ljudske šole Adolfu Häuschlu, sta-
nujočemu v Krempjevi ulici št. 6. podsta-
vil nogo, vsled česar je Häuschl padel ta-
ko nesrečno, da si je pri padcu zlomil no-
go. Ponesrečenega dečka je prepehjal re-
šilni oddelek v javno bolnico.

m Izgubljeno. Neka dama je izgubila
na potu iz Gosposke ulice na Aleksandro-
vo cesto par rokavic. Pošten najditelj jih
naj izroči na upravi našega lista.

m Pojedina mladil prašičkov se vrši
jutri v soboto zvečer pri izborni stari in
novi kapljici v gostilni »Pri Urbanu« v
Vrbanovi ulici. Opozarjamo na oglaš.

m Popis živine. Dodatno k tozadevne-
mu razglasu z dne 2. t. m. naznanja mestni
magistrat, da so konji, mule, osli in gove-
da pod tremi leti starosti od popisa živine
oproščeni, da jih torej v razglasu navede-
nih dneh ni treba pripeljati pred komisijo
za popis živine, vozov in opreme.

m Razganjeje računov na vpogled me-
ščanom. Mestni magistrat sporoča, da so
proračuni: 1. mestnega zaklada; 2. ubo-
žnega zaklada; 3. meščanske imovine; 4.
vodovoda; 5. klavnice; 6. ustanovnega
zaklada že sestavljeni in da bodo razgr-

njeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst
dni od 3. do 16. javno občanom na vpo-
gled, da vsakdo lahko naredi svoje opa-
zke o njih.

m Velika kavarna. Danes zvečer kon-
cert prvovrstne salonske godbe profesor-
ja Kubička. 1252

m Ubegli kaznj-nec. Z dela v Arh-
vasi pri Celju je pobegnil 17 letni kaz-
nj-nec celjske jetnišnice Ciril Ošerc.

Ljudska knjižnica

Narodni dom, L. nadst.

posluje ob nedeljah od 1/2 10.—1/2 11. ure
in ob četrtkih od 1/2 19.—1/2 20. ure

Narodno gledališče.

Iz gledališke pisarne. V soboto
zvečer ob 19. uri se vprizori v Narod-
nem domu Čehov: „Striček Vanja“ iz-
ven abonnemeta. V nedeljo Nušičev:
„Svet“. Predprodaja vstopnic v dnevni
blagani Narodnega gledališča v Slovenski
ulici v-aki dan od 9. do 12. in pol ter
d 15. do 17. ure.

Kultura in umetnost.

x II. koncert „Svobode“ se vrši v
soboto, dne 5. novembra ob 20. uri
zvečer v veliki dvorani kazine. Pri kon-
certu sodelujejo pevski zbor „Svobode“,
ga. Brandt-Pelikanova ter operna pevca
g. Rumpel in g. Simenc. Program
koncerta obsega: 1. Križkovsky: Utop-
lenka; 2. Knittel: Sabljica, poje pevski
zbor „Svobode“ pod vodstvom prof.
Hladkyja; 3. Vienxtempo: Ballade Po-
lonaise, violinski solo, svira ga. Brandt-
Pelikanova, sorednja g. prof. Hladky;
4. Sajovic: Serenada; 5. Leoncavallo:
Naj te ljubim, poje g. M. Simenc, član
narodne opere; 6. Abt: Kaj mar mi
lubezen; 7. Ipavec: Menih, poje g.
Rumpel, član narodne opere; 8. Venec-
lovenskih pesmi; 9. Prohaska: Pomlad
(po narodnem motivu); 10. Vogrič:
Lahko noč, poje pevski zbor „Svobode“.
Predprodaja vstopnic pri Brišnikovi in
pri Höferju. Cene od 5—26 K.

x Celjsko mestno gledališče. So-
botna vprizoritev „Ulice št. 15“ je
vspela prav dobro. Gledališče je bilo
razprodano. Za prihodnje dni se pripra-
vija noviteta „Sreča v zatšju“.

x Razstava v Ljubljani. Dne 1. no-
vembra se je otvorila v Ljubljani v Jakopi-
čev-m paviljonu XX umetnostna raz-
stava. Razstava je v znamenju česko-
jugoslovanske grafične umetnosti.

x Kralj Matjaž, narodni igrokaz s
petjem in plesom v 5 slikah je izšel v
Celju ter se naroča pri dru. Gvidonu
Sernecu, Celje, Kralja Petra cesta. Izvod
stane 20 K.

x Mladi hrvatski slikar g. V. Pejić
se je na elit začas io v Mar bora. Ker je
osebno dober portretist, ga toplo pri-
poro-amo našim meščanom. Kdor hoče
izhoren in cen toda umetniško izdelan
portret, naj se oglasi pri njem v hotelu
„Pri zamorcu“, soba št. 19.

Darujte za sklad Sokolskega doma

- - v Hočah! - -

Sokolstvo.

o Dr. Koderman, odvetnik, je daro-
val kol pri-pevek za ustanovitev sokol-
skega odseka pri Sv. Marjeti ob Pesnici
z sodie pravnave Crsko proti Sen-
kovcu, županu in posestu ku v Sv. Marjeti
400 K.

o Sokolski koledar za l. 1922. izide v
najkrajšem času. Bratje in sestre, ki ga
hočejo naročiti, naj se zgledajo v društve-
ni pisarni v Narodnem domu.

Kino.

Mestni kino. I. del v 6 epizodah
filma v p hab „Znamenje tajne zveze“
se predvaja v petek, soboto, nedeljo in
poudeljek.

OSKAR WILDE:

Pahljača Lady Windermereve.

(Drama v štirih dejanjih.)

Prevel: Radivoj Rehar.

(Dalje.)

Lady Windermere: Kako mislite to?

Lord Darlington: O, mi vsi potrebujemo mnogokrat dobrega prijatelja.

Lady Windermere: Toda jaz mislim, da sva si že tak prijatelj. Lord Darlington? In to lahko ostaneva tako dolgo, dokler —

Lord Darlington: No?

Lady Windermere: Dokler tega prijateljstva ne razbije z neumnimi pretiranimi pokloni. Smatrali me bode morda za puritanko? Resnično, v meni tjič nekaj puritanskega. Bila sem puritansko vzgojena — mati mi je umrla, ko sem bila še otrok. Živela sem samo v družbi Lady Julije, starejše sestre mojega očeta, kakor veste. Bila je stroga napram meni, toda učila me je, kar svet dandanes že pozablja, razločevati dobro od zlega. Sredine med obema ni hotela poznati in tudi jaz je ne poznam.

Lord Darlington: Moja ljuba Lady Windermere!

Lady Windermere: Vi mislite pač, da sem zaostala za sedanjostjo? Dobro, sem. Obžalovala bi, ako bi šla z dobo v kateri živim!

Lord Darlington: Smatrate sedanjostjo res za tako slabo?

Lady Windermere: Da, dandanes izgleda, kakor da smatrajo ljudje življenje samo kot spekulacijo. Življenje pa ni spekulacija, ampak zakrament. Njegov ideal je ljubezen, njegovo čiščenje pa žrtvovanje.

Lord Darlington: (smeje) O, vse je bolj nego žrtvovanje.

Lady Windermere: (se nagne naprej) Ne recite tega.

Lord Darlington: Vendar, jaz trdim to. To čutim. To vem.

Parker (vstopi v sredini) Mylady, ljudje bi radi vedeli, če morajo položiti za danes zvečer na teraso preproge.

Lady Windermere: Mislite da bo deževalo, Lord Darlington?

Lord Darlington: Na vaš rojstni dan vendar ne sme deževati!

Lady Windermere: Poskrbite torej, da jih položite, Parker.

(Parker odide skozi sredino.)

Lord Darlington: (še vedno sedé) Vi mislite torej — jaz mislim to seveda le primeroma — vi mislite, da se v slučaju mladoporočnega — recimo dve leti poročnega para, žena, ako postane njen mož nenadoma intimen prijatelj, recimo več nego dvomisljive ženske, katero redno poseča, pri njej je ter ji najbrže poravnava tudi račune — ne sme odškodovati drugje?

Lady Windermere: (nagubani čelo) Odškodovati drugje?

Lord Darlington: Da! Mislim da sme, da, mislim, da ima celo pravico za to.

Lady Windermere: Ker je mož ničvrednej, mora biti torej tudi žena ničvrednica?

Lord Darlington: Ničvrednej je huda beseda, Lady Windermere.

Lady Windermere: To je huda stvar, Lord Darlington.

Lord Darlington: Bojim se, da dobri ljudje napravijo še mnogo hujšega na tem svetu. Nekaj zelo hudega zagreše gotovo že s tem, da napravijo iz take malenkostne slabosti tako sila važno stvar: Smešno je, deliti ljudi v dobre in slabe. Ljudje so ali privlačni, ali pa dolgočasni. Jaz držim s privlačnimi; in vi, Lady Windermere, se ne morete spremeniti ter se jim pridružiti?

Lady Windermere: Ali, Lord Darlington! (vstane ter gre na desno; stoječ pred njim) Sedite mirno! Uredila bom le moje rože (gre k mizi na desno).

Lord Darlington: (vstane ter obrne stol) Zdi se mi, da ste preveč stroga napram modernemu življenju, Lady Windermere. Seveda, da se reče mnogo proti njemu, to priznam. Večina žen je dandanes na primer malo preveč lakomnih na denar.

Lady Windermere: O takih mi ne govorite!

Lord Darlington: Dobro; obrnimo se torej od denarja lakomnih ljudi, ki so naravno strašni, preč — mislite pa v resnici, da se ženam, ki so, kakor pravi svet, storile korak v stran, ne sme tega nikoli odpustiti?

Lady Windermere: Na vsak način mislim, da bi se jim nikoli ne smelo odpustiti.

Lord Darlington: In možem? Mislite, da morajo veljati isti zakoni za moža kakor za ženo?

Lady Windermere: Gotovo!

Lord Darlington: Jaz smatram življenje za preveč komplicirano, da bi se ga smelo soditi po tako strogih zakonih.

Lady Windermere: Če bi bili obdržali te stroge zakone, bi bilo naše dandanašnje življenje mnogo bolj enostavno.

Lord Darlington: In ne pripuščate nikakih izjem?

Lady Windermere: Nikakih!

Lord Darlington: Oh, kako očarljiva puritanka ste, Lady Windermere!

Lady Windermere: Pridevnik je bil odveč, Lord Darlington.

Lord Darlington: Kaj za to. Vsega se lahko vedim, samo — poizkušnje ne!

Lady Windermere: Vi bolestate na moderni afekciji šibkoče.

Lord Darlington: (jo pogleda) Samo na afekciji, Lady Windermere.

(Dalje prihodnje.)

Velik simfonični koncert v Veliki kavarni

danes v petek, dne 4. novembra 1921!

Sport.

: Hirijska (Ljubljana) je 1. t. m. v Ljubljani po zelo surovi igri premagala Maribor z rezultatom 4:0 (3 of side goal.)

: Hirijska (Ljubljana) : Hirijska (Zagreb) 2:2. Tekma minulo nedeljo v Ljubljani odigrana, ni nudila posebnega sporta.

: Dunaj: Sportklub : Hakoah 2:0, Rapid : Hertha 1:1 (prekinjeno), Slovan : Bewegung 1:1, Germania : Blue Star 0:0.

: Belfast: Reprezentančna tekma Anglija proti Irski je končala z neodločnim rezultatom 1:1.

: Sombor: Vojvodina : Amateur (Subotica) 1:2.

: Cakovac: Čakvački S.K. : H.S.K. Slavija (Zagreb) 5:1 (3:1).

: Savez jahača se snuje za Jugoslavijo. Glej članek v Beograjskem Sportnem Listu z dne 23. oktobra 1921.

: Lahkoatletični meeting. Rezultati pri teku na 150 m se glasijo pravilno sledeče: 1. Kapun (Maribor) 5 min. 3:3 sek., 2. Ogrizek (Maribor) 5 min. 4:1 sek., 3. Birgmayr (Rapid) 5 min. 5:4 sek.

: Jugoslovenska reprezentanca je igrala z repoz. Pardubic neodločno 2:2.

: Rudolfshügel A.C. (Dunaj) je na Dunaju porazil kombinirano moštvo Gradjanskega SK in Concordije z rezultatom 6:2.

: Praga: Prvenstvena tekma med Slavij in Sparto je dobila Sparto po trdi igri 2:1 (1:0).

: Dunaj: Italioah je v prvenstveni tekmi premagala Summerig z 3:0. Amateuri so v prijateljski tekmi premagali Rapid z 5:4.

: Concordija (Zagreb) je bila od zagrebske linije premagana v prijateljski tekmi z 1:0. Golman Concordije je bil valed nesportskega obnašanja izključen.

: Praga: Viktoria Z je premagala DJK z 3:1.

: Švedska reprezentanca tekmuje 6. t. m. z madžarsko reprezentanco in 13. t. m. pa z Českoslovaško!

Gospodarstvo.

: Dobava steklenega blaga. Ravnateljstvo državnih železnic v Subotici razpisuje za dan 10. decembra t. l. pismo ofertno licitacijo, glede dobave raznih steklenih predmetov. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

: Dobava drv. Uprava državnih monopolov v Beogradu naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se bo vršilo dne 29. novembra t. l. ob 11 uri v pisarni imenovane uprave v Beogradu ofertna licitacija glede dobave 600 m bukovih drv. Predmetni pogoji so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Glavni urednik: Radivoj Rehar.

Odgovorni urednik: Rudolf Osim.

Mala oznanila.

4 milione kron dobite lahke na eno samo srečo. Srečno kupite pri blagajni glavnega lota. 1732 2-1

Zimska moška obleka, Zrinjskega tigra, prilož. 1737 2-1

Iščem službo kot postrežnica. Naslov se izve v upravi. 1732

Tri gospode sprejme na brano. Naslov v upravi. 1732 2-1

Radi nujne potrebe denarja se odda po ceni nekaj volne, negablazna obleka, sukne, lepa pulica za gospodine in gos. o. Naslov pri inštalnem oddelku.

Brivnica. Pava Novaka na Aleksandrovi cesti št. 2 se priporoča. 32

Steljo

pokvarjeno grenko seno

prodaja v veliki množini in po nizki ceni

odvetnik 1746

dr. Radoslav Pipuš v Mariboru.

322222222222

Pisalni stroj

moderna sistema, s čitljivo pisavo, dobro ohranjen, kupi

1744

Jugoslovenski Lloyd, Ruška cesta 45.

Železna blagajna

v obliki omare, dobro ohranjena, samo prvovrstni izdelek, se kupi. Natančne ponudbe nasloviti na

JUGOSLOVENSKI LLOYD d. d.

1745 Maribor, Ruška cesta šte. 45.

Jajca iz hladilnice

prodaja vsak dan na Glavnem trgu v Mariboru po portno društvo

1800

Matheis, Suppanz & Co. Komad po K 2.80.

Nahrbtniki

za planine v raznih velikostih in jadravine oziroma gumirane platne, gurte za rolo, trakovi za zakuzije, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermeni na pri

iv. Kravos, Maribor

+ Aleksandrova c. 13.

Citajte in razširjate povsod naš list

„TABOR“

Dobra kapljica! Izborna pojedina! V soboto, dne 5. nov., napolnje novo in tava sladko kamniško vino ter pojedina mladih predšev v gostilni pri URBANU, Vrbanova ulica šte. 28 ali Samostanska ul. 10 min. od Glavnega trga.

Domača zabava! 1747 Domača zabava!

Kontoristinja

popolnoma zmožna knjigovodstva, slovenskega in nemškega jezika v besedi in pisavi ter strojepisa (stenografija ni neobhodno potrebna) ter začelnica v tej strukturi se sprejme. Vpraša se med dnevnimi urami v biroju eksportne trdnice Hmelak & Co., Maribor, Slomškov trg. 1731 2-2

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom prebridke izgube našega nepozabnega očeta, oziroma tasta in starega očeta, gospoda

Alojzija Ilgerja

izreka svojo globokočutečo srčno zahvalo

1748

rodbina Kočever.